

Misiunea lui Nicolae Milescu în Asia Septentrională, 1675-1676

Laboratoare ale cercetării: erori, metodă, inovație.

Dr. Daniela Dumbravă

Institutul de Istorie a Religiilor-Academia Română/

Universitatea Al. I. Cuza, Iași

Abstract. Mai bine de un secol de interpretare istoriografică internațională definește aria și complexitatea tematicii contactului diplomatic între administrația Romanov și cea a dinastiei Qing, succesiv expansiunii rapide a imperiului rus spre Oceanul Pacific, în cea de a doua parte a secolului al XVII-lea. Spătarul Milescu (Nikolai Gavrilovich Spafarij) reprezintă unul din exponenții importanți ai contactelor sino-ruse, atât datorită (i) volumului impresionant de informații livrate dumei moscovite – câteva sute de pagini de manuscris – precum și (ii) contactului nemediat cu misionari iezuiti ai curții imperiale de la Peching, cei care-i înlesnesc contactul cu aparatul administrativ Lifanyuan și cu împaratul Kangxi. În fine, misiunea sa la Pechin anticipează, cronologic vorbind, primul tratat de pace al Rusiei cu o putere asiatică, dinastia Qing, tratat semnat la Nerchinsk de către Feodor Golovin în 1689. Din perspectivă istoriografică, cei mai mulți dintre istorici, dacă nu majoritatea, au considerat misiunea lui Milescu un eșec. Reevaluarea tipurilor de surse (primare și secundare), a misiunii lui Milescu văzută din perspectiva descrierii imenselor spații ale Asiei Septentrionale, iar nu exclusiv a prestației sale diplomatice în raport cu exponenții ai administrației Lifanyuan sau cu împaratul Kangxi, au permis o nouă analiză și perspectivă istoriografică. Miza istoricului, de această dată, nu a fost aceea de a stabili dacă misiunea sa a fost sau nu un eșec, ci aceea de a contextualiza cât mai precis (i) informațiile culese de Milescu pe perioada călătoriei sale de la Moscova la Beijing, (ii) modalitățile de a le difuza în ambiente politice și intelectuale europene, în fine, dar și cel mai important, (iii) plasarea informațiilor cu caracter geografic și cartografic în geneza primei frontiere a unei națiuni europene cu o națiune asiatică. Prima parte a prelegerii mele va explica și descrie laboratorul cercetării mele fiorentine, mai precis, redactarea unei teze de doctorat la *Istituto di Studi Umanistici*, Università degli Studi di Firenze și demersul sinuos al elaborării unor metode și perspective noi în tratarea subiectului. Cea de a doua parte însă, se va concentra pe prezentarea unor strategii (multimedia: software educațional, aplicații web, GIS, etc.) de prezentare a informațiilor despre Asia Septentrională și logica construcției unei viitoare ediții critice a textelor lui Milescu dedicate călătoriei, explorării și misiunii sale politice la Pechin.